

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Roman Trzaskowski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku B. K.
przy uczestnictwie S. P., M. P., K. S. i J. K.
o podział majątku wspólnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 19 czerwca 2019 r.,
zażalenia wnioskodawczyni na postanowienie Sądu Okręgowego w O.
z dnia 18 grudnia 2018 r., sygn. akt II Ca (...) (WSC (...)),

1) oddała zażalenie;

2) zasądza od wnioskodawczyni na rzecz J. K. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego;

3) oddała wniosek r. pr. A. K. o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni B. K. zaskarżyła skargą kasacyjną prawomocne postanowienie Sądu Okręgowego w O. z dnia 21 grudnia 2017 r. wydane w sprawie o podział majątku wspólnego (sygn. II Ca (...)), określając wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 173.663 zł (ewentualnie 172.205 zł, nie mniej niż 157.100 zł).

Skarżąca wskazała kilka sposobów obliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia i wyjaśniła, że żąda ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, przy czym udział wnioskodawczyni to 75%, natomiast udział uczestnika postępowania - 25%.

Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy w O. ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną na kwotę 59,222,15 zł i odrzucił skargę kasacyjną.

Zażalenie na postanowienie z dnia 18 grudnia 2018 r. wniosła wnioskodawczyni, zarzucając naruszenie art. 519¹ § 2 i art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. poprzez błędną jego wykładnię, a co za tym idzie przyjęcie, że w sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 150.000,00 zł, podczas gdy przewyższa kwotę 150.000,00 zł, jak również błędne ustalenie stanu faktycznego, które doprowadziło do ustalenia przez Sąd pierwszej instancji, że wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 150.000,00 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie o podział majątku wspólnego skarga kasacyjna jest dopuszczalna wówczas, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi nie mniej niż 150.000 zł (art. 519¹ § 2 k.p.c.). Wartością przedmiotu zaskarżenia jest wartość konkretnego interesu tj. roszczenia, żądania lub składnika majątkowego, którego dotyczy wniesiona skarga. Co do zasady w sprawach tych wartość przedmiotu zaskarżenia nie może przekraczać wartości udziału należącego do skarżącego. Wyjątkowo, gdy uczestnik podważa samą zasadę podziału, np. zarzucając, że dzielony majątek nie stanowi wspólności, albo gdy zaskarża rozstrzygnięcie dotyczące roszczeń dochodzonych z tytułu posiadania rzeczy wspólnej lub tytułem zwrotu pożytków, albo rozliczenia nakładów w wysokości przekraczającej wartość udziału, wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02, OSNC 2004, Nr 1, poz. 11, z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, Nr 4, poz. 60).

Określona przez wnioskodawczynię w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia nie odpowiada rzeczywistemu zakresowi zaskarżenia postanowienia z dnia 21 grudnia 2017 r. i stanowi wynik nieuprawnionego

doliczenia roszczeń związanych z postępowaniem działowym, które w ogóle nie były zgłaszane w toku postępowania, a tym bardziej w toku postępowania apelacyjnego. Na etapie kasacyjnym nie można zaś formułować nowych roszczeń i zarzutów, które nie były przedmiotem postępowania przed sądami pierwszej i drugiej instancji (dotyczy to żądania dotyczącego pominiętego przez Sądy składnika majątku, jakim są oszczędności uczestników). Wywody skarżącej co do uprzedniego zgłoszenia w sposób dorozumiany żądania ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym nie mogą być uznane za przekonujące w świetle zarzutów apelacji wnioskodawczynie, ograniczających się do rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego dotyczącego ruchomości i korelujących w pełni z oznaczoną w apelacji wartością przedmiotu zaskarżenia (3120 zł), choć Sąd Rejonowy nie orzekł o nierównych udziałach w majątku wspólnym. W apelacji wnioskodawczynie nie kwestionowała również określonej przez Sąd Rejonowy wartości przedsiębiorstwa ani zasady podziału majątku wspólnego.

Biorąc pod uwagę zakres zaskarżenia postanowienia Sądu Rejonowego w S. - zarówno przez wnioskodawczynię, jak i uczestnika postępowania - wartość ta wynosiła wówczas jedynie 3.120 zł oraz 107.523 zł. W wyniku apelacji uczestnika Sąd Okręgowy zmodyfikował wartość obu nieruchomości wycenianych w toku postępowania (przy czym jedna była wyceniana jako nakład z majątku wspólnego na odrębny) i w konsekwencji obniżył wysokość spłaty zasądzonej od niego na rzecz wnioskodawczynie z 87.606,16 zł do 31.504,01 zł, oddalił jego apelację w pozostałym zakresie, a apelację wnioskodawczynie - w całości. Ostatecznie postanowienie Sądu Okręgowego zmieniło postanowienie Sądu Rejonowego co do wartości spłaty przez uczestnika postępowania o 56.102,15 zł. Dodając do tego wartość nieuwzględnionego przez Sąd Okręgowy żądania wnioskodawczynie objętego jej apelacją - daje to kwotę 59.222,15 zł. Sumując wysokość zmian wartości nieruchomości dokonanych przez Sąd Okręgowy, skarżąca pomija, że związane z tym naruszenie jej interesu majątkowego może dotyczyć jedynie połowy tej sumy odpowiadającej jej udziałowi (a więc kwoty 56.102,15 zł).

Sąd Okręgowy w wyniku przeprowadzonej kontroli prawidłowo przyjął zatem, że wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi kwota 59.222,15 zł.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako nieuzasadnione.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 w związku z art. 108 § 2, art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy oddalił wniosek pełnomocnika wnioskodawczyni o przyznanie zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej jej z urzędu. Wniesienie oczywiście niezasadnego zażalenia nie może zostać uznane za udzielenie pomocy prawnej i nie uzasadnia przyznania od Skarbu Państwa wynagrodzenia ustanowionemu przez sąd pełnomocnikowi (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2007 r., II CZ 69/07, OSNC 2008, Nr 3, poz. 41, z dnia 18 grudnia 2007 r., III CSK 336/07, nie publ., z dnia 11 maja 2011 r., II CSK 699/10, OSCN-ZD 2011, nr C, poz. 72, i z dnia 16 listopada 2016 r., I CZ 74/16, nie publ.).

jw